

SZABADKA és VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken: egész évre 6, fél évre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Feloldó szerkesztő:

CZEISZ MÁTÉ,
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bittermann József könyvnyomdája I. Bem u. 130. sz.

Laptulajdonosok az alapítók.

Lueger szemhunyása.

Nagy feltűnést keltett világszerte, hogy Bécs hírneves polgármestere szemhunyva üdvözölte a világ minden tájáról összesereglett hírlapírók kongresszusát.

Tán Themis istennőjét akarta utánozni ezzel, ki féltetve minden emberi tekintetet, egyenlő mértékkel osztja igazságos ítéletét? Vagy egy részét a hírlapíróknak nem akarta látni, midőn az üdvözlő aktust teljesítette? Jelezni akarta talán behunyt-szemével, hogy üdvözlő szavai nem az egész kongresszus számára jönek szívből, hanem csak száraz noblesse obligé-t teljesítenek?

Aki ismeri Lueger politikai és társadalmi szereplését, azonnal megérti ezen allegorikus üdvözlésnek jelentését. A hírlapírók azon fajtát nem akarta ő látni, illetve üdvözölni, mely a hírlapírást nem a kultúra szolgálatában űzi; mely nem tud a hírlapíródalom magasztos piedesztáljára felmagasodni, — hanem saját önző, legtöbbször nemtelenül üzérkedő érdekeinek szemmel tartásával és előretolásával firkonekodik és ha kell piszkol, szid, rúg és megrágalmaz mindent, mi

útjában áll. A sajtó, kivált a szabad sajtó — nagyhatalom; ezt éri és ezzel tisztában van minden kulturális ember. Van jó és igazságos sajtó, van rossz és igazságtalan sajtó, és e szerint ír mindenik. A sajtó közvéleményt teremt; szárnyra ereszt elveket, nézeteket és azok számára hódít. Csinál politikát, diplomáciát; nemzeteket összeveszt, kibékít. Hírnevét, népszerűségét osztogat. Ha a sajtó akarja, tudományosnak kell lenni valakinek, ha nem is az; és vakmerően sötétnek, tudatlannak degradál valakit, ha kanállal eszi is a tudományt. Az igazságot, a becsületet ő méri. A hazafisígot, a honfíúri érényeket a sajtó árulja.

A sajtó irányítja a gondolkozást; a legtöbb ember úgy gondolkodik, a mily újságot olvas; a mit ez ír neki, arra esküszik.

Van egy különös fajtája a sajtónak, mely abban utazik, hogy Isten, vallás, s kivált a kereszténység ellen háborút visel. Vallásfelekezeti gyűlölködést akar támasztani, s ezt cseszi, táplálja folyton, hogy a zavarosban minél nagyobb eredményvel haláshasszon. Diadalra akarja juttatni a szabadgondolkozást, a szabadkőművességet és a zsidó világhuralmat. Ez

a fajta sajtó szemérmetlenül teologizál, filozofál és politizál, mert mindenhez érteni akar, még a szépművészetek esztetikájához is.

A szabad sajtó mint eszmény — szép és egyszerű; és ezt az emberiség kiszámíthatlan nagy hasznára megtestesíti a sajtó azon tábora, melyben van ész, értelem és érény. A hírlapírók ezen táborát akarta őszintén üdvözölni Lueger.

A hírlapírást azon csapatát pedig, a melyben kevés ész van, még kevesebb értelem és semmi morál, hanem csak a faj természetével sajátos köpködő revelereskedés, — ezt Lueger nem akarta üdvözölni, hanem behunyta szemét. M.

— **A római szabadgondolkodók.** A szabadgondolkodók megtartották a római gyűlésüket. E gyűlés jellemzésére elégnék tartjuk, ha Bartha Miklós véleményét idézzük, ki a következőket írta:

Hipokrita volnék, ha őszintén be nem vallanám, hogy jól mulatok a szabadgondolkodók római kudarcán. Nem is vártam tőlük egyebet. Mert a ki úgy vélekedik, hogy a hit békó, ellenben a tagadás szabadság, az egyház maga a sötétség, ellenben az anarchia csupa napfény; az ilyen agyvelőből vagy hiányzik egy kerék, vagy több van egy kerékkel.

Az én kis barátom

Írta: Bittó József.

Szegény kicsi gyermek. Alig nőtt ki a földből, már magának kellett megszereznie a kenyerét. Sőt jóformán a szüleit is. A vonzóereje volt annak a komédiás truppnak, mely nálunk ütötte fel a sátorfáját. A közönség csak érte rajongott. A tapsvihar, mely olykor-olykor megszakította a néma esőndet, egy-egy életveszélyes produkció után, főként neki szólt. És a kis Poldi örömmel fogadta. Egyes kis kezeivel szórta a művészesőkökat, areza az örömtől ragyogott s diadalittas szeméből a büszkeség sugára esillant.

Poldi volt az én kis barátom. Nagyon jól értették egymást. Ő, a kis komédiás gyerek s én a filozófus. Minden áldott nap együtt voltunk. Amint beveződtek a gyakorló órái, már sietett át hozzám. Künn, a nagy park évszázados fáit közt játszadoztunk egész nap. Mert szerettem ám én is játszani. Ha nem is épen ferblit, vagy makaót, de szerettem a gyermekekkel játszani. Meg aztán nem is volt valami kis-gyerekes a mi játékunk. Poldi komoly fiú volt. Kora okos. Az egyenes tiszta lélek átható fénye tükröződött ki okos

szemből. Dresszírozva volt nemesak a teste, de a lelke is.

Most, hogy hozzám jött, megint a nagy parkba indultunk. Az utcán ritkítva haladtak el mellettünk az emberek. Azok is oly sietve mentek, mintha ütétek volna őket. Mielleg volt. Kinek is lenne kedve a forró nyári nap hevében sétálni?

Poldink jó kedvűen ballagott. Meg fogta a kezemet s húzott maga után. Aprozó lép- teivel olyan gyorsan ment, hogy alig követ- hettem. De egyszerre megállt.

A park bejáratánál a tüzes nap fényé- ben ott álldogált egy féllábu, toprongyos koldus fiú. Halvány tűzű szeméin átrított a nyomor, szelid tekintetéből az alázatosság. Mikor rátekintett Poldi, arczáról eltűnt a mosoly. Magsajnálta a kis nyomorékot.

— Miért áll itt ez a gyerek? — kérdezte.
— Hogy emivalót kéregessen.
— Hát otthon nem kap enni?
— Nincs a szegénynek sem apja, sem anyja.

Mintha ketté vágták volna Poldi kedvét, komor lett és szótlán. Feltűnően szótlán. Még akkor is, mikor a parkban voltunk. Bármit mondtam, bármint is iparkodtam a kedvé-

ben járni, csak méléző szemmel tekintett felém s egyre hajtogatta:

— Miért nincs minden gyermeknek apja, meg anyja?

Hogy jobb kedvre hangoljam odaadtam neki a szokásos ajándékot: az ezüst papírba burkolt csokoládé bonbonokat. Máskor örömjongya bontotta fel a doboz héját, most szólanul a zsebébe eszta.

Leültem a egyik karmárpados padra s elgondolkoztam. Mily őseredetű egyszerű s nemes a gyermeknek szíve. A nyomor látása elrabolja egész vidámságát. Mily sokon kell átésnie annak a szívnak, hogy érzéketlen hideggé változzék! Poldi még gyermek. A gyermek szíve pedig olyan mint a szalmaláng: hirtelen, nagyot lobban s mihamar elenyészik. Ő se buslakodik hát sokáig! . . .

Körülnéztem. Poldi eltűnt. Az imént még majd előttem állt s most nyoma sincs. Fölkeltem, hogy utána menjek, s ime ott ugrott ki a fordulónál. Futva jött, lélekszakadva s mikor hozzám ért, felkacagott. Élet-filozófiám beigazolást nyert. Poldi a régi volt megint: az életerős, a jókedvű fiú.

A hatalmas faóriások, amint összebo- rultak a fejünk felett, meg a dalos madárkák

Nem esoda tehát, sőt inkább a helyzet logikai rendjéből foly, hogy a szabadgondolkodók eme határozatokat hozták: az olasz monarchia az olasz nemzet ellensége; a pápa nem egyéb, mint egy szindikátus elnöke, a kité törvényes oltalom nem illet meg; felállítandó az egyetemes köztársaság, minélfogva a haza fogalma eltörölendő. Isten nincs.

Magyarázó jegyzetek nélkül is látható tehát, hogy ezek a szabadgondolkodók sült bolondok.

— **A világbéke.** Saint-Louisban interparlamentáris konferenciára gyűltek össze a nemzetek a világbéke érdekében. Nagy figyelemmel hallgatták Apponyi gróf beszédét s javaslatára felkértek az összes hatalmakat, hogy a világbéke végleges megoldására meghatalmazott képviselőket küldjenek az általuk megállapított helyen és időben tartandó konferenciára. Elfogadta a konferencia azt az indítványt is, hogy az orosz-japáni háború megszüntetésére vonatkozólag közbelépésre kéri fel a hatalmakat.

Szocialisták.

Szocialista vagyok én is, amint szocialista minden ember, aki polgártársainak javát akarja. De azért nem pártolom a nemzetközi szocialistákat. Sőt küzdök ellenük, mert azok tanát részint lehetetlennek, részint veszélyesnek találom.

Ma délelőtt gyűléseznek a nemzetköziek a régi gimnázium udvarán. Panaszkodni fognak a mai drágaság ellen, s ki fogják fejteni megint esztelen programjukat.

A szocializmusra szükség van most a társadalomban. A nagybirtokos és a szegény munkásember között óriási a különbség. A szegénynek politikai jogai nincsenek. A rengeteg adó igazságtalan kivétellel nyomorba dönti az országot öserejét és személynét: a kisbirtokos magyart. A nagy tőke előli a munkást.

Ezen a viszáis állapoton segíteni kell. A társadalom megérett már arra, hogy lerombolja a merev válaszfalakat, a melyek oly messzire távolítják egymástól a szegényt és gazdagot. A nemzetközi szocialisták azonban ezeken nem segíthetnek, amint eddig se segítettek.

megtízszerezve verték vissza Poldi vidám kacagását. Boldogan szaladgált a sötét gyepellel beszegett utakon. Elemében volt. Bukfencet vetett, kézen járt, cigánykereket hányt nagy összevissza s aztán, mikor belefáradt, odakuporodott mellém a padra.

Előttünk állt magasan, az égnek szegzett fejével a nagy park büszkessége: egy, két század haldoklását átírasztott fejedelmi tölgy. Kiterjedt oldalágai oly vaskosak voltak, hogy törzsben is ritkaság az olyan. Poldi elchémzte a hatalmas faóriást s aztán hozzámfordult:

— Mondja csak bátya, miből terem a fa?

— Magból.

— Ez a nagy fa is?

— Ez is.

Elgondolkozott. Aztán ismét reám függesztette mély tűzű szeméit.

— Hát a mag honnét lesz?

— A fa gyümölcséből.

— Akkor hát mégis előbb volt a fa, mint a mag? Nem?

Rábámultam. Hm. Ez a Poldi amilyen kiesi, olyan eszes fiú. Most még rámeafolna. Igazat kellett adnom.

— Ugy van.

Mily eszmékért küzdenek ők? Teljesen azokért, mikért a keresztény szocialisták. Csupán néhány, de lényeges dologban van közöttük eltérés. Később bővebben és részletesen fogok erről írni, most csak röviden teszem meg a miénktől elütő programmpontjaikra megjegyzéseimet.

A nemzetközi szocialisták osztályharcot akarnak indítani, hogy beálljon az osztályegyenlőség. Nos, ezt sohasem érik el. Szegény is, gazdag is mindig lesz a világon. Ezt sem a nemzetköziek, sem mások meg nem szüntethetik. Az egyik ember takarékos, a másik pazarló. Az egyik szorgalmas, a másik renyhe. Aki takarékos és szorgalmas, az pénzt gyűjt magának. Akinek pénze van, annak tekintélye is van, hatalma is. A vagyonos és vagyontalan emberek viszonyából idővel szükségszerűen kifejlődik az ur és szolga közötti viszony. Ennek nem lehet gátat vetni. Meg kell elégednünk avval, ha a szegény népnek tisztességes lesz a keresete, ha kevesebb lesz az adója, ha lesznek politikai jogai, szóval ha megtalálja könnyű szerrel anyagi és erkölcsi boldogulását. Nemesak az egyenes adók csökkentését értem itt, hanem a fogyasztási adókat is.

Avagy észben, akarathban, testi és lelki erőben egyenlővé teszik a nemzetközi szocialisták az embereket? Nem. A lelkiületet ők nem változtathatják meg. A pazarlót, a renyhét, takarékosát, szorgalmassá nem tehetik. Sőt a gyakorlati életben épp az ellenkezőjét mutatja ennek a nemzetközi szocializmus. Ahol az igaztók megfordultak: részeges, renyhe lett a nép. Erőszakos, vallástalan, világpolgár. Nem magyar ember, hanem világpolgár. Ezeknek mindegy, akár magyar, akár német, akár orosz az ország nyelve, — csak a zsebök legyen tömve. Ez a zsidós szellem különben jellemző vonása a nemzetközieseknek. Azért is nevezik őket zsidó-szocialistáknak.

Azt tartják a nemzetköziesek, hogy nekik mindegy, akár magyar, akár német nyelven vezénylik is a hadsereget. Ezzel nem lesz boldogabb a magyar. De azt feleldik, hogy boldogabb és erősebb lesz a haza, mert a magyar szellem vonul ezzel a katonaságába. A haza azonban a nemzetközieseknek annyi, mint a lyukas mogyoró. Nemesebb érzések

— Hát a mikor nem volt mag, honnét termett a fa?

— A jó Isten teremtette.

— A jó Isten?... A jó Isten? — motyogta Poldi, s elhallgatott. Körülöttünk a légy szellő belekapaszkodott a fának dús lombjába, s azok mintha csak igent intettek volna a Poldi kérdésére.

— Szereted te a jó Isten? — kérdeztem.

— Miért ne szeretném? Ha ő nem segítene, én is leesnék a trapézról, mint a moszsió Péter. Minden előadás előtt imádkozom. A mama tanított reá. Lám a Cleeneh ur is imádkozik, pedig az nagy, erős ember. Olyan vagyok én mellette, mint ez a kis bokor, amellet az óriási fa mellett. És mégis imádkozik. A moszsió Péter nem imádkozott és leest a trapézról...

Felkeltünk a padról és tovább mentünk. Az egész parkon az élet zibongása ömlött végig. Az utakon tarka lepkek áradata hömpölygött. Lépten-nyomon fellibbent az utról egynehány, s belevegült a fejük felett gomolygó játszói tömegbe. Az erdők dallóinak csapongó énekével különös összhangba olvadt a falevelek bánatos rezgése.

nincsenek bennök. Ők csak a testiekért küzdenek. A haza fogalmával gúnyolódnak. Vezérszónokaik s a programjuk állítják, hogy a hazafiság annyit jelent, mint gyűlölni mindenkit, aki más nemzethez tartozik. Ez nem igaz. Az a hazafi, aki jobban szereti honfitársait, mint az idegen országbelieket. Az a hazafi, aki honfitársainak jólétét kívánja első sorban előmozdítani. Az a hazafi, aki lelkesedik azért az országért, a melyben született s annak a jólétét minden áron kész megvédelmezni. Akár ésszel, akár pénzzel, akár vérrrel.

Csodálom, hogy a józan magyar nép fel nem zudul a szocialista szónokok beszédének részére. Ez az a kényes pont, mely miatt őket Bartha Miklós hazátlan bitang-oknak nevezte.

Foglalkoznak a szocialisták a vallással is. Azt mondják, hogy a vallás tisztán magánügy. Ámde a programjuk tele van oly pontokkal, melyek sértik a katolikus vallást. Csupán a szabad szerelmet említem itt. Iróik művei, s lapjuk a »Népszava«, a mit most napilapként akarnak kiadni a munkás nép pénzén, tele van minden pozitív vallás, de kivált a katolicizmus gyűlöletével. Kézzelellyel kapálóznak ez ellen. Érzik, hogy itt a legfőbb erő, a melyet minden áron meg kell törniök, ha érvényesülni akarnak.

Mi azonban miattuk vallásunk igazságait sutba nem dobjuk.

Nagy előszeretettel beszélnek a nemzetköziesek az egyházi birtokok elkobzásáról. Az állam, vagy a község kezeibe akarnak ezt adni s a jövedelmet jótékony célokra fordítani. Ennek kivételére azonban nem szorulunk mi a nemzetköziesekre. Mi magunk is így akarjuk. Az állam kezelésére azonban nem bizzuk az egyházi vagyont. Ki bízna kutyára hájat? De követeljük a katolikus önkormányzatot. Annak kezelésére akarjuk bízni a püspöki, káptalani, templomi javakat. A jövedelmet művelődési és társadalmi jótékony célokra kívánjuk fordítani. Éppenséggel nincs szükségünk e célból sem a nemzetközi szocialistákra.

Különb is a magyar katolikus egyház eddig is több adományt juttat jótékony célokra évenként — mint a hazai zsidóság

Utunk egy halastó mellett vezetett. Poldi lehajolt a víz fölé.

— Vannak ebben a vízben halak?

— Vannak.

— Nagyok is vannak?

— Nagyok is.

— Lássuk hát mekkorák!

Kivett a zsebéből egy darabka kenyéret, összemorzsolta s beszórta a vízbe. Egy pillanat alatt száz, meg száz aranyhasú kis jószág sürgött-forgott a víz színén. Vadászatot tartottak a kenyérmorzskára. Kerekre tártott szájjal, villámgyorsan rohantak a kedves esemegére, s az elszabadult morzsákkal együtt lesüllyedtek ők is a tó fenekére. Alig-alig bukott fel egynehány a vízszínre, az is ideges gyorsasággal sütkérezett ide-oda. Ámde jó falatra már nem akadtak. Csak pár vizifutó siklott el rémült léptekkel a víz felszínén: arra azonban nem fíjt a foguk. Azok is elmentek. Magunkra maradtunk.

— Épen ilyenek a nagy halak is, — mondta Poldi. — Mikor a tengeren kivetettünk valamit a hajóból, mind odagyült körénk. S amint megették, eltűntek mind...

Kissé elgondolkozott s aztán merészen kívágtá:

egész emberöltőn keresztül. Pedig ezeknek több a pénzök.

Szocialisták vagyunk tehát mi is. De keresztény szocialisták. Egyetértünk sok dolgotban a nemzetköziekkel: ott, ahol a szegény nép megsegítéséről van szó. Két pont miatt azonban velők soha se vállalhatunk közösséget. Ez a két pont a hazafiság és a vallásosság kérdése. És ezek a pontok azok, amelyekben eltér tőlük főleg a keresztény szocializmus, s melyek miatt a nemzetköziek teljesen le fogják járni magukat. B. J.

Hirek

Mihály napján. Itt az ősz. Rövidebbek a napok. A harangok kisebb időközökben szólnak angyali üdvözlésre. A szabadkaiak azonban Mihály napját a rendesnél is tovább nyújtották. Városunk több kiváló polgára ünnepelte akkor nevenapját: Pertich Mihály, Kersch Mihály, Rieger Mihály, Kammerer Mihály, Kovács Mihály és még számosan. Kersch Mihálynál nevenapja előestéjén a szabadkai dalegyesület szerenádát adott, s a kath legényegyesület testületileg tiszteltgett. — A vidéken a szántóval ker. papsága ekkor tartotta őszi tanácskozását Regőczen, ahol Maison Mihály esperes nevenapját is ülte. A tudós papot, aki lapunknak is kiváló munkatársa, nagy lelkesedéssel ünnepelte nemesak a kerület papsága, hanem nagy számú világi tisztviselője és jó barátja is.

A dalegyesület elnöke. A szabadkai dalegyesület elnöke dr. Révfy Zoltán tudvalevőleg leköszönt tisztségéről. A tagok mindaddig nem választottak új elnököt. Szerdán este aztán nagy lelkesedéssel újra felkérték Révfy dr.-t, hogy vállalja el ismét az elnöki tisztséget, amit Révfy el is fogadott.

Búcsúestély. Schwerer Ferenc tiszteletre, mielőtt Vaskuta távoznék, ismerősei búcsúestélyt rendeznek. Az estélyt szerdán, okt. 5-én fogják megtartani a Bárány szálló kistermében.

Bajmok nagylelkűsége. Bajmok község képviselőtestülete szeptember hó 27-én Kopilovics István bajmoki születésű müncheni festőakadémiai harmadéves növendéknek kiképzetése egész idejére havi 20

— Akáresak az emberek.

— Mint az emberek?

— Igen. Ismeri a Gusztávot? A dánt?

Rossz fiu. Elveszi mindenemet. A eukrot is, amit magától kapok. S amikor elvette, reám se néz. Csak akkor jön felém, ha megint van valamim.

— Hát a eukrot már megotted? — kérdém hirtelen.

Elfordította a fejét, elpirult, de nem felelt a kérdésekre. Láttam, hogy titkolni akar valamit. Másba kezdett.

— Jó lenne már hazamenni; késő már. Cleench ur pedig mérges, ha nem vagyok ott a próbán. . .

Kiindultunk a parkból. A terebélyes nagy fák felénk bőlöngatták sötétzöld lombjaikat. — talán búcsúzni akartak tőlünk? Egy szivárványszármu szitakötő reá szállt a Poldi szalmakalapjára s rajta is maradt, míg ki nem értünk az ajtón. A parkbejáró előtt pedig még mindig ott volt a esonkalábu kis koldus fiu. Leült a fal mellett, — s apró kezeivel ezüstpápirba takart esokoládébonbonokat majszolgatott.

Reánéztem Poldira. Megint elpirult, de szemében a szelid, a jótévő lélek örömfénye reszketett.

kor, segélyt szavazott meg. Kopilovics igen tehetséges fiatal ember. A müncheni akadémián száz és száz kiváló tehetség közül egyike a legkötünöbbecknek. Már eddig is készített sikerült kópiákat világhírű festőművészek után, most eredeti műveken dolgozik. Megyénk még büszke lehet Bajmok e kiváló szülőfövére. A magyarországi festőnövendékek vasárnap találkoznak Budapesten és hétfőn indulnak Münchenbe.

Tagosítás Kumbaján. Szept. 24-én szavazott Kumbaja község lakossága a határ tagosítása ügyében. Ez az idén már a második szavazás. Első ízben száznál többen szavaztak a tagosítás ellen, a mostani szavazásnál a tagosítás ellenesek ötvenegynéhány szavazattal győztek. Az illetékes körök biztosra veszik, hogy a legközelebbi szavazáskor a tagosítás pártja győz.

A néppárt Szilberekén. Szilberekén múlt vasárnap néppárti gyűlést rendeztek a legtekintélyesebb ellenzéki férfiak. Maguktól a néppárti vezetőkkel akarták a nép tudomására adni a Néppárt programját. És ez a legnagyobb mértékben sikerült is. A néppárt jövője Szilberekén erős alapon nyugszik. A gyűlésen nagyon sok választó polgár vett részt. Nemesak szilberekiek, hanem a közeli községekből: Militicsről, Karavukovárról, Hódságról és Filipovárról is számosan voltak jelen. Mindnyájan a legnagyobb figyelemmel hallgatták a szónokok beszédeit s azokról a liberális hallgatók is nagy elismeréssel nyilatkoztak. Érthetően tehát a «B. H.»-nak szellemtelenségekkel s nyilvánvaló baklövéssekkel teli híradása a szilberekii gyűlésről. Ugy látszik a «B. H.»-nak megint kedve jött figurálni. A gyűlés szónokai dr. Balla volt úvidéki rendőrkapitány és Auer István, a budapesti Christliches Volksblatt szerkesztője voltak. Különösen ez utóbbinak szónoklata keltett nagy hatást. Az egyik helyen könnyeket esalt ki hallgatóinak szeméből, másszor meg szívből jövő kacajra fakasztotta azokat. Az egész gyűlés a legnagyobb rendben folyt le. Rendezvény a legkisebb se történt, s a hangulat a néppárti elvek mellett igen erős.

Hitélet Bajmokon. A bajmokiak a héten fejezték be a jubileumi zárandoklásukat. Nagyszombat napján Madarasra, Kisasszonykor Nemesmiliticsre, a múlt vasárnap Kumbajára ment a processió, mindannyiszor 1500 fő körül. Kulmesics Miklós esperesplebános vezetése alatt. Lelékemelő látni ezt a nagy tömeget, melyet a hite visz fáradtságos utakon buzgó papja után. Mindhárom esetben körülbelül este 8 óra felé érkeztek vissza Bajmokra. Hyen fényes felvonulásokra a bajmokiak nem emlékeznek. Így van ez jól. Lássá a világ, hogy a keresztények élnek és mozognak.

Városunk színmű pályázata. Szabadka városa színházának 50 éves jubileumára színműpályázatot irt ki régebben. A pályázati határidő lejárt, s a bírálók: Herceg Ferenc, Prém József és Ábraányi Kornél a beérkezett pályamunkák között legjobbnak és a 100 arany jutalomra méltónak találta dr. Molnár Gyula budapesti ügyvédnek «Névtelen hősök» című drámáját. A darab a 48-as időkről szól és Szabadkai játszódik le.

A figura. Lapunk valamelyik számában megjelent egy tárcacikk a «B. H.»-nak a végén elmondott egy epizód, mely hazautazásuk közben a vasuti kocsiban esett meg a kirándulókkal. A «B. H.» előtt vörös posztó volt ez a tárcacikk. Ezt írja róla: «van egykérésünk az atléta-

hoz. Harcoljanak ők karddal, vasgolyóval, ha úgy akarják sleknis hazafiakkal, de — az égre — ne nyuljanak a tollhoz. Furesa. Talán csak — az égre — nem kívánja azt a «B. H.» hogy a tollhoz senki más ne nyuljon, csak — a tollas zsidó!?

Szüreti mulatság. A katolikus legényegyesület igen sikerült szüreti mulatságot rendezett szept. 24-én. A mulatságon sokan vettek részt, s nagy vidámság uralkodott. A négyest ötven pár táncolta. Felülfizettek: Jeszenovics János plebános, Seultéty Béla, Fierst István és Mészáros Béla 1—1 koronát, Mamusich Félix kanonok, Knézy Péter, Solymosy József 80—80 fillért, Pietsch M. 60 f. Sztarek Ilonka 40 f.-t. Ajándékul adtak: Pintér Mariska, Csepella Jozefin, Vrabecz Katica és Eberhard Mihály 1—1 kosár almát és 1—1 kosár szőlőt, Borbás Erzsike, Balázs P. János, Mészáros Piroška, Sztanek Ilonka, Takács Mariska és Görög Rozika 1—1 kosár almát, illetve szőlőt. Fogadják ez uton is az egyet hálás köszönetét.

Egy rendőrfővezető megtámadása. A múlt vasárnap megtámadta Eckert szilberekii rendőrfővezetőt az ottani duhaj fiatalság. Nehány lap összefüggést keresett ez eset s a szilberekii néppárti gyűlés között, de alaptalanul. A megtámadásnak egészen más indító okai voltak. Eckert ugyan is igen szigorú rendőrfővezető. Annak is kell lenni. Ez azonban nagyon bántotta a szilberekii ifjakat, a kik már rég óta fenyegették Eckert, hogy alkalomadtán megboszulják magukat. Az alkalom csakhamar kínálkozott. Valakinek engedélye folytán a szokástól eltérőleg megengedték az ifjaknak, hogy kivételesen «Kräntzen»-t tarthatnak reggel 4 óráig, jöllehet a községi képviselőtestület határozatilag kimondotta, hogy csakis a legritkább esetben évente csupán kétszer szabad a kocsimákban zenélni. Természetesen lett erre zaj és ablakbeverés, fenyegetőzés mindenki ellen, a bírótól kezdve egész a bakterig. Vasárnap este Eckert szigorúan lépett fel ezért egyesekkel szemben. A duhaj fiatalság erre neki rohant és kiméretlenül elverte. A mint hírlik, egy szabadságon levő tényleges szolgálata őrmester emelte fel ellene először kezét, aki még mielőtt bevonult volna katonának, már is vizsgálat alatt állott hasonló verekedés miatt. Midőn Eckert kivonta kardját, hogy védje magát, az egész feldühödött tömeg neki esett s súlyos sebeket ejtett rajta. Sebeivel még most is nyomja az ágyat.

Szerződés a karmelitákkal. Zombor városának törvényhatósági bizottsága végleges szerződést kötött a karmelitákkal, kik az ottani új templom vezetését vették át. A szerződésből kiemeljük a következőket. Zombor városa a templomot felszerelésével együtt s összesen 3053 □ öl földterületet át ad a karmelitáknak, kik ennek fejében kötelesek az átengedett területen saját költségükön a templom homlokzatának irányában rendházat építeni; az új templom s a zárdaépület további fentartásáról gondoskodni. A zárdaépítésre a kegyuri hitzettség hozzájárulásával megállapított összegű jelzőlogos költséget vehetnek fel, egyttal engedélyt adnak arra, hogy saját fenntartásukra a város területén könyvirodalmányokat gyűjthessenek. Kötelesek továbbá három miséző papot tartani, misézni, gyóntatni, hitazonoklatokat tartani s a beteglátogatásokat is végezni.

Színészetünk. Pesti Ihsz Lajos, szabadkai színigazgató a kecskeméti színházért folyamodott. Egyhangulag meg is kapta. Pesti tehát jövőre aligha lesz színigazgatónk.

Az idei szini évadra beterjesztette városunkhoz a színművészek névsorát, ezt azonban, s egyáltalában Pestünk semmiféle beadványát nem akarja tárgyalni a színiügyi bizottság, mert Pesti mindaddig nem írta alá a várossal való szerződését.

Csendőrség Zentán. Megírtuk már, hogy Zentán csendőrség lesz a rendőrség helyett. 1905. januárjától alkalmazni fognak a város belterületén 1 járás őrmestert, 1 őrmestert, 2 őrsvezetőt és 27 csendőrt, összesen 31 embert, míg a szállásokon más 15 csendőr fog működni. Addig is, míg a csendőrök teljes létszáma meglesz, megerősítették az eddigi csendőrséget. Csütörtökön három, pénteken pedig 7 csendőr érkezett Zentára. A csendőrség szaporításáról szóló jegyzőkönyvet már jóváhagyta a belügyminiszter.

Összevonta magát. Hadonicki Klára mélykúti illetőségű eseléd Szabadkán szolgált a piactéri Kunetz-ház második emeletén. Nagyon vidám kedélyű leány volt. Szerda délután is egy cukortartót mutogatott nagy vidáman, mikor kiejtette a kezéből s az széttört. A szerencsétlen leány erre nagyon megijedt. Szinte esztét vesztve rohant ki az erkélyre s a nagy sietésben azon át fejjel előre lebukott a kétemeletnyi magasból. Teste a felismerhetetlenségig szétroncsolódott a kemény kövezeten.

Szerkesztői üzenet.

M. Regőce. — Nagybecsű munkálkodását igen köszönjük és kérjük.
V. P. Szóval. vagy levélben megbeszéltem.
K. E. Alkalomadtán, a közel jövőben.
Cs. L. Zombor. — Nagyon elkésve érkezett. Korábban kérjük máskor.

3590. szám.

Hirdetmény.

Az alólikt hivatal részéről közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett tárgy **az apatini magy. kir. erdőhivatal irodájában** 1904. évi október hó 13-án délelőtti 9 órakor megkezdendő nyilvános **alkutárgyalás** útján felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett eladatni fog.

Zárt írásbeli ajánlatok egy korona bélyegjeggyel és 10% bánatpénzzel ellátva, kellően czimezve a tárgyaló bizottságnál a szóbeli verseny megkezdése előtt beadhatók, ezek azonban csak azon esetben fognak te-

kintetbe vétetni, ha azokban a felajánlott összeg minden egyes tárgyra vagy részletre külön-külön kitéve és tisztán olvasható szám és betűkkel kiírva van, és határozottan kijelentetik, miszerint ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Távirati, utó, feltételes, olvashatlan, vagy az előbbieket szerint hiányosan kiállított írásbeli ajánlatok el nem fogadhatók, és fenntartja magának a kincstár azt a jogát, hogy a tett ajánlatok között szabadon választhasson.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen is az alólikt hivatalnál a szokásos hivatalos órákban betekinthetők.

Tárgy:

Az apatini Gaja nevű erdőrezsben a római sánc mellett és az erdőben a nyiladékon felrakásolt: 2930 ürm³ kemény dorongfa 6 " " selejtes fa eladása, kikiáltási ára ürköbméterenként: a dorongfánál . . . 3 korona 60 fillér, a selejtes fánál . . . 3 korona.

Apatinban, 1904. szeptember 26-án.

M. kir. erdőhivatal.

Bérbeadó szöllő.

A löverseny tribünnek szemközt, jobbfelől köi ülbelül **harminc kapa szöllő** azonnal

bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítás kapható **lapunk könyvnyomdájában** I. Bem-utca 130. szám.

LŐRINCZ ISTVÁN

czipézmester

a legrégebbi lábbeli készítő Budapesten.

Részt vett és kitüntetés nyert minden nagyobb kiállításon 1872. óta. — Párisban több kiállításon nyert elsőrendű kitüntetés.

Megrendelésre készít legfinomabb és elegáns női és úri czipőket, továbbá szalon-, estély- és fantasié-czipőket a legizlésebben valamint erős, vízhtlan orosz bagaria-czipőket, a legszilárdabb kivitelben és jutányos áron.

LŐRINCZ ISTVÁN
Budapest, IV., Múzeum-k. 5.

Mindenütt és minden gyógyszerárban kapható. Ugy a házban mint utazásnál nélkülözhetetlen szer a

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

mindenütt ismeretes.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
in
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Hatosos emésztési zavarok-náes mellékjelensége nél mint felbűlleges, gyomoréges, hurtnál, székrekedésnél, étvágytalanság, gyengeségnél, torokgyulladás, felüvadásoknál, továbbá mint göres és köhögés esillapító és kitünő nyálkaoldó, vér és vere tisztító szer

Legkisebb rendelés postán 12 kis vagy 6 nagy üveg bérmentve netto 15 korona.

Kicsinyben 1 kis üveg 30 és nagy 60 fillér.

Vigyázzunk az egyedüli és törvényes zöld apáca védjegyre „Ich dien.” Ezen védjegy utánzása és forgalomba hozatala, vagy eladása törvényileg meg nem engedett, tehát nem szabadalmazott balzsamnak bíróilag büntetettik.

Thierry A. Centifolia-kenőcse

gyógyszerész

fájdalom esillapító, puhító, oldó, huzódó stb szer. Legkisebb küldemény 2 tégely 360 korona bérmentve. Egy tégely vételnél a lerakatnál 120 kor. Központi fiókerakatok Budapesten: Török József, dr. Leo és J. Egger. Lugoson: Vértes, Közvetlen megrendelések így czímzendők:

Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, akkor egy nappal előbb lehet küldeni, mint utánvételesnél és ilyenkor nagyobb utánvételi költségek is vannak, nagyon ajánlatos tehát az összeget rögtön beküldeni, a postautólvány szelvényén a megrendelést megtenni, a pontos cím megjelölésével.

Lapunk könyvnyomdájában egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

CHOCOLAT KÖHLER

világhírű finom gyártmány

Egyedüli elárusító nagyban Magyarországon

BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST VIII József körút 37-39

PENZ

Előzetes költség nélkül!

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk

b u d a p e s t i és külföldi elsőrangú pénzüntézetektől a földbirtok és ingatlan ³/₄ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami, és magánhivatalnoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadóságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint financozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geologiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 32.
(Törvénytörvényileg bejegyzett cég.)

Nyomatott Bittermann József könyvnyomdájában Szabadkán.

(Válasz bélyeg.)